

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

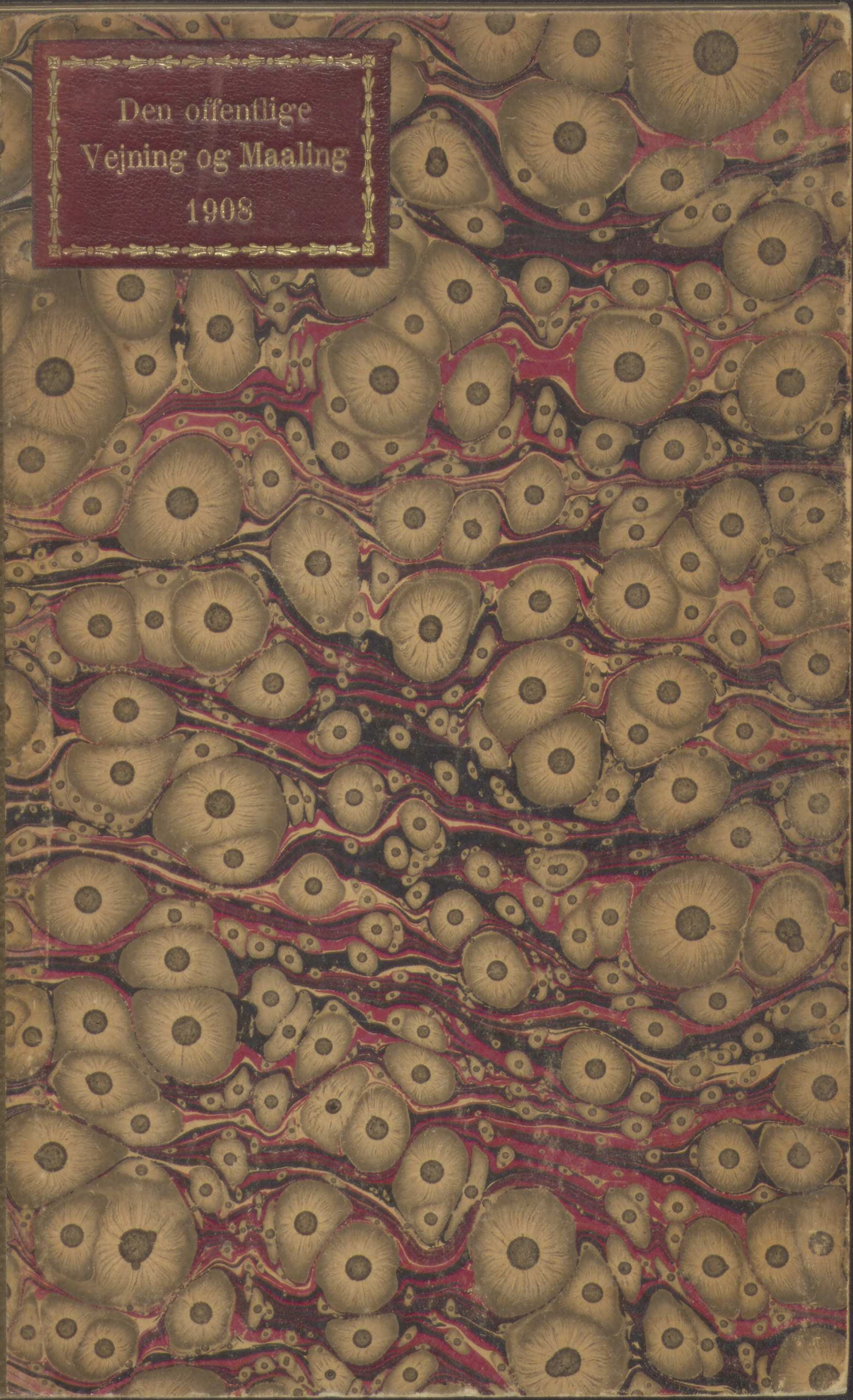
Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på *www.tekniskkulturarv.dk/about*

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

DB

Den offentlige
Vejning og Maaling
1908

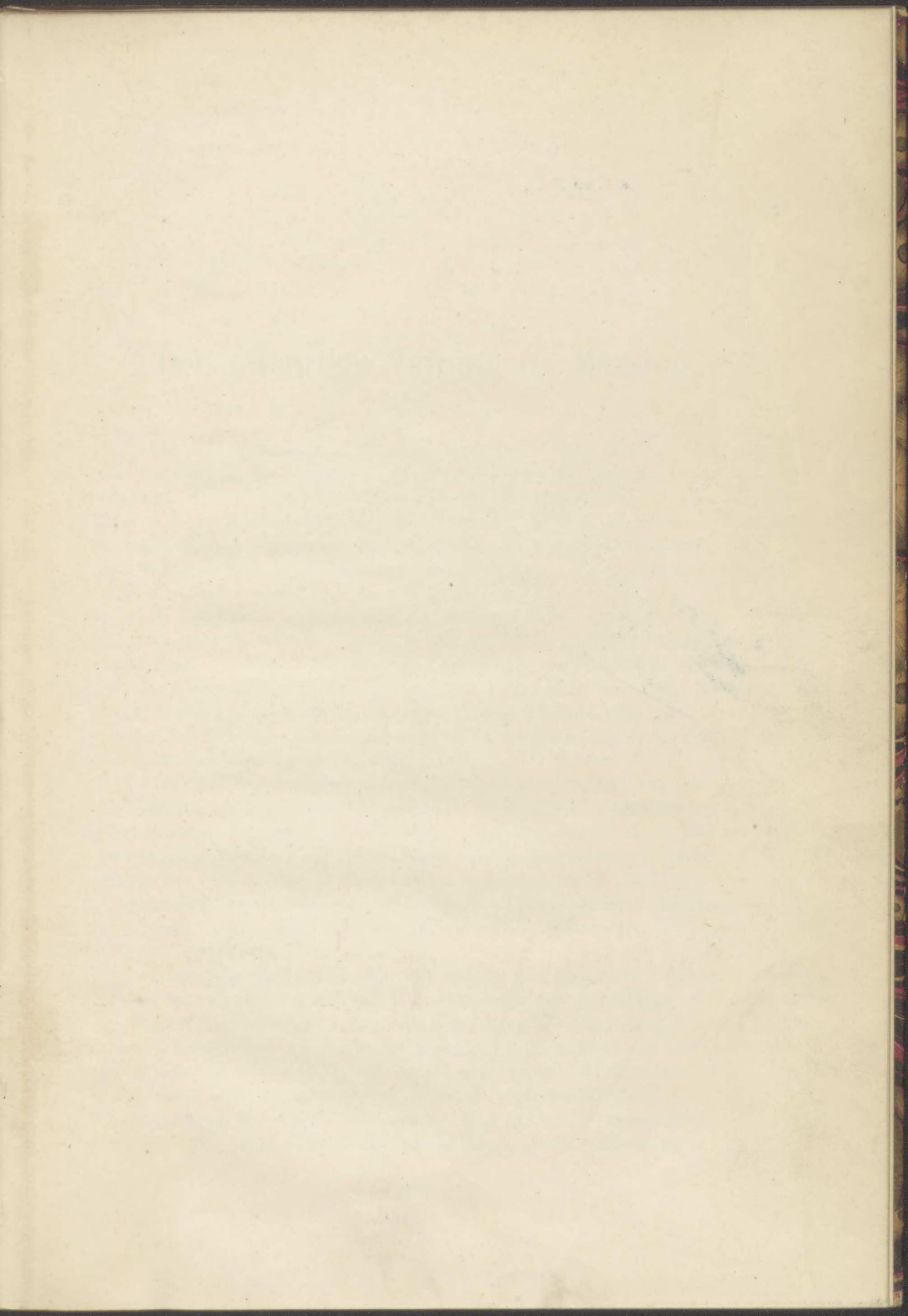

~~277~~

389

~~389~~

Den offentlige Vejning og Maaling.

Der var tidligere, navnlig med Hensyn til Korn, Kul og Salt, en Forpligtelse til at benytte de af det offentlige beskikkede Vejere og Maalere. Denne Pligt er bortfalden, jfr. Pl. 22. August 1788, 21. Oktober 1791 § 3 og Kancelli-Skrivelse 26. November 1829 (Ophævelse af den tvungne Kornmaaling) samt Raadstueplakat 30. Marts 1849 (Ophævelse af den tvungne Salt- og Kulmaaling i Kjøbenhavn). Nu er enhver berettiget til at lade maale og veje, ved hvem han vil.

De Protokoller, der føres af de offentlige Vejere og Maalere, og de Attester, som de udstede i deres Bestillings Medfør, nyde offentlig Troværdighed, o: anses som offentlige Dokumenter og have den til disse knyttede Troværdighed, saaledes at de i Rettergang have fuld Beviskraft, indtil egentligt Modbevis føres (Viborg Overrets Dom af 9. April 1883. U. f. R. 1883. 989. Indenrigsministeriets Skrivelser af 4. Februar 1864, 31. Juli 1899 og 29. November 1901).

Offentlig Troværdighed tilkommer ogsaa de Attester, der udstedes af Vejerens og Maalerens tilforordnede Medhjælpere angaaende de af dem udførte Vejninger og Maalinger. Det bør dog af disse Attester udtrykkelig fremgaa, at Forretningen er foretaget paa Vejerens og Maalerens Vegne; og Indenrigsministeriet har derfor misbilliget, at Vægtattester fremtraadte som udfærdigede af vedkommende Bestillingsmand selv, uagtet dette ikke var Tilfældet (Ind. Min. Skriv. 5. Februar 1901, 11. Juli 1904).

Vejning og Maaling er efter det anførte fri Virksomhed. Det staar åbent for enhver — ogsaa paa de Steder, hvor der er beskikket Vejere og Maalere, — at betjene andre med Vejning og Maaling, imod Betaling efter Overenskomst, og derom at udstede Attester, naar der blot ikke gives disse Udseende af at være andet end private Bevidnelser (Lands- over- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5. November 1872, U. f. R. 1873. 312, Ind. Min. Skriv. 7. November 1885 (privat Jernbaneselskab) og 29. November 1901). Det er imidlertid klart, at de private Vejere og

Maalere ikke nyde offentlig Troværdighed for deres Attester; og de ere ikke berettigede til at udøve deres Erhverv paa offentlig Gade og Plads eller ved Havnen uden Øvrighedens Tilladelse. — I Anledning af en Besværing fra en kgl. Vejer og Maaler over, at en af Handelsforeningen i en Købstad privat antagen Vejer og Maaler tillige med hans Medhjælpere vare blevne edfæstede inden Købstadens Bything, udtalte Justitsministeriet i Skrivelse af 12. Januar 1887, at denne Edfæstelse maatte anses „stridende imod Lovgivningens Grundsætninger“; det blev derfor paalagt Amtet at indanke Sagen for Overretten, og ved dennes Dom af 1. August s. A. blev Edfæstelsen kendt uefterrettelig (Ind. Min. Skriv. 4. Februar og 19. November 1887).

Angaaende Vejning paa Jernbanestationerne mærkes Generaldirektoratets Ordre af 17. April 1902 (Nr. 679 Serie D.), i hvilken det udtales, at de Vejninger, som Statsbanerne efter eget Initiativ eller ifølge Anmodning af vedkommende Forsendere foretage af Banegodset, kun have Betydning indenfor Omraadet af Fragtoverenskomsten imellem Banen og Forsenderen; som Følge heraf paalægges det Stationerne, at de ikke maa udstede Vejeattester, men, hvis Forlangende i saa Henseende fremsættes, bør henvise vedkommende til den kgl. Vejer; jfr. iøvrigt Ind. Min. Skriv. 8. Marts 1907.

**Betydningen
af offentlig
Vejning og
Maaling.**

Benyttelse af de offentlige Vejere og Maalere vil ofte være nødvendig eller dog ønskelig, dels paa Grund af den anførte Troværdighed af deres Attester, dels fordi det undertiden, navnlig i Handelsforhold, er en Betingelse for at gøre en Rettighed gældende, at Vejningen og Maalingen er udført af den offentlige Vejer og Maaler.

Af de i saa Henseende trufne Afgørelser fremhæves følgende:

1. Bevis for, at et Parti Korn havde en vis Vægt, ikke anset tilvejebragt ved en af vedkommende Officiant meddelt Attest om, hvad en forud udtagen Prøve vejede paa Børsens Kornvægt, idet Officianten ikke havde Kompetence til i saa Henseende at udstede afgørende Attester, ligesom den paa Børsen saakaldte „Normalvægt“ ikke heller kunde anses som en Vægt, der ubetinget kunde fordres respekteret af Parterne (Sø- og Handelsrettens Dom af 28. Januar 1864. Tid. 1864. 13).

2. Udtalt, at en Skibsfører, der paa Konnossementet for indladet Støbejern havde tegnet sig for Vægt, var berettiget til at fordre Ladningen udvejet paa Modtagerens Bekostning ved en autoriseret Vejer (Grosserer-Societets Responsum af 5. Juli 1880. U. f. R. 1888. 751).

3. Udtalt, at Brugen af autoriseret Maaler ved Modtagelse med Jernbanen af Kul, hvis Vægt var opgivet i Følgesedlen, efter Handels-sædvane var en Betingelse for at kunne gøre Indsigelse mod Maalet,

men at behørig Indsigelse efter saadan Maaling kunde ske 3 å 4 Dage efter (Grosserer-Societets Responsum 16. Juni 1882. U. f. R. 1888. 774).

4. At den Reservevejer, der paa en kgl. Vejers Ansvar havde udført en Vejning, ikke var edfæstet, antoges ikke at svække Betydningen af den kgl. Vejers Attest om Vejningen, som den paagældende derhos selv havde kontrolleret (Viborg Overrets Dom 9. April 1883. U. f. R. 1883. 989).

5. En Handlende, der havde modtaget og ladet hjemkøre et af ham købt og ham med Jernbanen tilstillet Parti Kul efter ved Jernbanevognene at have ladet det maale ved sine egne Folk, ikke ved autoriseret Maaler, antoges trods Handelssædvane (jfr. det ovennævnte Grosserer-Societets Responsum af 16. Juni 1882) ikke at være pligtig at betale for et større Kvantum end det af dem udfundne, da Afsenderen maatte siges ifølge forudgaaende Brevveksling at have samtykket i, at Køberes egne Maalers Opgivende blev lagt til Grund for Betalingen, uanset at dette ikke var beediget, idet Afsenderen ikke havde forlangt saadan Beedigelse (Højesterets Dom 11. Maj 1886. U. f. R. 1886. 935, jfr. 1885. 496).

6. Ikke anset bevist, at nogen Del af en Kulladning havde manglet ved Udlosningen, „idet den paaberaabte Vejning ikke har fundet Sted ved nogen autoriseret Vejer, og Sagsøgeren ikke har bevist sin Angivelse af, at Indstævnte . . . har vedtaget at ville være bunden ved den af Handelsforeningens Mægler foretagne Vejning“ (Kjøbenhavns Overrets Dom 14. Juni 1897. U. f. R. 1897. 817).

7. Ved Salg af Smør fra Udlandet til et kjøbenhavnsk Firma maa den Vægt, der er udfunden af den herværende kgl. Vejer umiddelbart efter Smørrets Ankomst hertil, i Mangel af modstaaende Aftale respekteres af det udenlandske Firma (Grosserer-Societets Responsum 8. September 1899. U. f. R. 1900. 436).

8. Under en Sag imellem en udenlandsk Sælger og en indenlandsk Køber udtalt, at den Vejning af Varerne, der af Toldvæsenet, kun med Toldformalet for Øje, var foretagen ved Køberens Hjemtagning af Varerne fra Toldboden, ikke kunde have afgørende Betydning med Hensyn til Betalingen for disse, der skulde betales med et vist Beløb pr. Pund (Sø- og Handelsrettens Dom 28. September 1899. U. f. R. 1900. 17).

9. Angaaende Salg af et Parti Kul fra et Firma i X. til en Forbruger i Y. „pr. kontant franco Y. Station i Vogn paa 75 Tdr. . . Autoriseret Maalerattest medfølger hver Vogn“, blev det udtalt, at da ifølge Kontraktens udtrykkelige Indhold autoriseret Maalerattest medfulgte hver Vogn, maatte det paa Afsendelsesstedet udfundne Maal lægges til Grund ved Udregningen af Betalingen (Grosserer-Societets Responsum 9. November 1900. U. f. R. 1901. 338).

10. Udtalt, at et kjøbenhavnsk Firma, der havde solgt sin Produk-

tion af Svinetunger i Aaret 1900 til et hamborgsk Firma, havde ved at lade en Sending veje af herværende kgl. Vejer skaffet sig Bevis for Vægten (Grosserer-Societets Responsum 7. Juni 1901. U. f. R. 1902. A. 318).

11. Berettigelsen til at anvende Skibslevator ved Losning af Korn i Kjøbenhavns Havn maa siges at være almindelig anerkendt; men Grosserer Societetets Komite tør dog ikke hævde, at en egentlig Koutume forbinder Skipperen til i alle Tilfælde at anerkende en under disse Omstændigheder af en autoriseret Vejer afgiven Attest. (Responsum 4. Oktober 1901. U. f. R. 1902. A. 330).

12. I et Tilfælde, hvor Føreren af et russisk Skib, der var ankommet hertil med en Ladning Salt fra St. Ybes, først var bleven enig med Ladningsmodtageren om Benyttelsen af private Maalere, idet Skibet var befragtet efter udlosset dansk Tønde, men derpaa, efter at en Del var losset, havde forlangt kongelige Maalere, udtaltes det, at Skibsføreren maatte være pligtig at betale de kongelige Maalere (Grosserer-Societets Responsum 7. Juni 1902. U. f. R. 1903. A. 700).

13. I Kulhandelen er Kaptajnen, naar Fragten skal betales efter udlosset Vægt, berettiget til at kræve Ladningen udvejet ved autoriseret Vejer (Grosserer-Societets Responsum 9. Januar 1903. U. f. R. 1904. A. 665).

14. Ved Salg „franco Køberens Station“ maa Sælgeren indestaa for, at det rigtige Kvantum er tilstede ved Ankomststationen. Mulige Mangler bør Køberen konstatere ved autoriseret Vejning (Grosserer-Societets Responsum 11. August 1903. U. f. R. 1904. A. 675).

15. Skønt en hertil ankommen Ladning Oliekager ved privat Udvejning fandtes at være undervægtig, sammenholdt med Konnossementet, ansaas Modtageren, da ingen kgl. Vejer var benyttet, dog pligtig at betale Fragt efter indladet Vægt ifølge Konnossementet (Grosserer-Societets Responsum 4. September 1903. U. f. R. 1904. A. 676).

16. Toldvæsenets Vejning ikke antaget at indeholde et afgørende Bevis for Beregning af Undervægt i Parternes kontraktmæssige Mellemværende (Sø- og Handelsrettens Dom 8. Februar 1906. U. f. R. 1906. A. 790).

Pligter.

Vejeren og Maaleren bør overfor uvedkommende bevare Tavshed angaaende de af ham udførte Forretninger (Ind. Min. Skriv. 2. Juni 1903). Det samme maa gælde for hans Medhjælpere.

Han er pligtig at foretage de Vejninger og Maalinger, hvortil han forlanges, imod derfor at nyde den anordnede Betaling (Ind. Min. Skriv. 4. Februar 1864).

Den offentlige Vejning og Maaling er ikke et Kommuneanliggende, Øvrighedsanliggende. men derimod et Øvrighedsanliggende. Den medfører i Reglen ingen Udgifter for Kommunen, og den har heller ikke medført nogen Udgift for Staten, idet Vejeren og Maaleren ikke oppebærer anden Løn eller Godtgørelse end den af Indenrigsministeren fastsatte Betaling („Taksten“), ved Hjælp af hvilken han baade maa anskaffe de fornødne Redskaber og lønne sine Medhjælpere.

Taksten indeholder kun Betaling for selve Vejningen og Maalingen. Ligesom der derfor ikke vil kunne nægtes Vejeren og Maaleren Dagpenge og Befordringsgodtgørelse, hvor Vejningen eller Maalingen foretages paa et andet Sted end det, hvor Vejerboden er (Kanc. Skriv. 12. December 1843), saaledes maa ogsaa den, der forlanger den enkelte Vejnings- og Maalingsforretning foretagen, selv drage Omsorg for, at de Genstande, der skulle maales og vejes, henbringes til det Sted, hvor Forretningen skal foregaa, og at de anbringes paa Vægten eller i Maalet, saa at der som Følge heraf maa erlægges særlig Betaling til Maaleren og Vejeren, saafremt han paatager sig Udførelsen af nysnævnte Forretninger (Ind. Min. Skriv. Nr. 57 af 22. Februar 1872). **Taksten.**

Den, der begærer en Vejning foretagen, er, hvad enten denne angaar levende Dyr eller andre Varer, berettiget til at bestemme, om Varerne skulle vejes stykkevis eller flere paa en Gang — dog indenfor den Grænse, som Vægtens Bæreevne og Vejningens Paalidelighed udkræver —, saaledes at Betalingen beregnes i Forhold til Vægten af de ved hver Vejning vejede Dyr eller andre Varer. (Ind. Min. Skriv. 12. Juli 1884).

I Anledning af en Forespørgsel fra en kgl. Maaler i en Købstad udtalte Kancelliet i Skrivelse af 6. Oktober 1818, at da vedkommende Køber var rejst ud af Landet uden at betale de fastsatte Maalepenge, maatte Maaleren anses berettiget til at holde sig til Sælgeren for Maalepengene. — Veje- og Maalepenge kunne inddrives ved Udpantning (L. Nr. 36 af 29. Marts 1873 § 1 Nr. 3). **Veje- og Maalepenge.**

Lov om Indførelse af det metriske System for Maal og Vægt Nr. 124 af 4. Maj 1907 indeholder ingen særlige Regler for den offentlige Vejning og Maaling. I Henhold til Bestemmelsen i Lovens § 8, sidste Stykke, hvorefter bl. a. alle af Regeringen efter det nu gældende Maal- og Vægtsystem fastsatte Takster skulle omsættes efter Metersystemet, har Indenrigsministeriet i Cirkulære af 15. Januar d. A. anmodet Amterne om at foranledige, at Eksemplarer af Vejnings- og Maalingstaksterne indsendes til Ministeriet, for at fornøden Omsætning kan blive foretagen, eventuelt med Bistand af Meterudvalget; ligeledes er Kjøbenhavns Magistrat anmodet om at indsende Eksemplarer af de her i Byen gældende Takster. I den under 13. Januar d. A. udfærdigede Takst for Vejning af levende Dyr i Ringkøbing Købstad er der allerede taget Hensyn til Metersystemet, for saa vidt som de metriske Angivelser ere tilføjede i Parentes. **Meter-systemet.**

Efter disse mere almindelige Bemærkninger bliver det nu nødvendigt i Fremstillingen at sondre imellem Ordningen i Kjøbenhavn (I), i Købstæderne (II) og paa Landet (III) samt Tilsynet (IV).

I. Kjøbenhavn.

a. Vejning.

I Kjøbenhavn bleve de ældre Bestemmelser om den offentlige Vejning forandrede, da Stadens Vejerbod nedlagdes, idet Kjøbenhavns Justermester i Medfør af Indenrigsministeriets Resolution af 30. Juni 1857, jfr. Raadstueplakat 9. Oktober s. A., indtil videre bemyndigedes til at udføre den offentlige Vejning overalt i Staden og paa dens Grund.

Den 31. August 1882 blev der af Indenrigsministeriet udfærdiget et „Reglement for den offentlige Vejning i Kjøbenhavn“; af Reglementets Bestemmelser fremhæves følgende:

Vejningen forestaas af en Forstander, der er berettiget til at udføre al almindelig Vejning og herfor at udstede Vejesedler eller Attester med offentlig Troværdighed. Forstanderen er berettiget til at paatage sig det Arbejde med Losning, Læsning eller deslige, som nødvendiggøres ved den af ham besørgede Vejning, men forøvrigt maa han ikke befatte sig med nogen anden Forretning. Han ansættes og afskediges af Magistraten, o: vedkommende Borgmester. Han lønnes alene ved Indtægten af den af ham besørgede Vejning (Reglementets §§ 1—3).

Under Forstanderen ansættes en Fuldmægtig, der i hans Forfald varetager hans Forretninger. Fuldmægtigen ansættes af Forstanderen, dog med Magistratens Godkendelse (§ 5).

Forstanderen antager selv det nødvendige Mandskab, dog bliver Valget at godkende af Magistraten, der ligeledes tager de paagældende i Ed (§ 6).

Der skal holdes et Kontor for Forstanderens Regning, og desuden oprettes der 3 à 4 bekvemt liggende Stationer, hvor Vejning kan rekvireres. Forstanderen maa selv sørge for Anskaffelsen af de nødvendige Vejeapparater (§ 7).

Fuldmægtigen og det øvrige Kontorpersonale saavel som Vejerne lønnes af Forstanderen. Fuldmægtigen og Kontorpersonalet tillægges der fast Løn; Vejerne lønnes med en Betaling af 1 Øre pr. Sæk Korn og for al anden Vejning med en bestemt Andel af Betalingen for denne (§ 8).

Om Vejningsmaaden, Taksten og Regnskabet se §§ 9—17.

Ved Tillægsreglement af 18. November 1885 er fastsat Takst for Vejning af levende Kreaturer.

De anførte Bestemmelser gælde endnu den Dag i Dag for Københavns Frihavnen. Derimod er der under 8. November 1894, jfr. Indenrigsministeriets Resolution af 25. April s. A. og Bekendtgørelse fra Københavns Magistrat af 19. December s. A., udfærdiget et særligt Reglement for den offentlige Vejning i Københavns Frihavn; ifølge dette Reglement — der i alt væsentligt, ogsaa med Hensyn til Taksten, er overensstemmende med Reglementerne af 1882 og 1885 — har Frihavnen sin særskilte Forstander og sit særskilte Vejningspersonale. Forstanderen skal have Kontor i Frihavnen; overensstemmende med Reglementets § 16 er indtil videre truffet den Ordning, at Københavns Frihavns Aktieselskab har overtaget Udredelsen af samtlige Udgifter, der efter Reglementet paahvile Forstanderen eller iøvrigt ere forbundne med Vejningen, og af en fast Løn til ham, imod at Indtægterne af Vejningen indgaa i Selskabets Kasse og under hans Tilsyn opkræves ved dets Foranstaltning.

Ved Indenrigsministeriets Skrivelser af 17. Juni 1902 og 12. April 1905 er foretaget enkelte, mindre Ændringer i Reglementet af 1894.

I Skrivelse af 9. December 1895 har Indenrigsministeriet udtalt, at den offentlige Vejer i Københavns Frihavn ikke kan anses berettiget til at lade Vejning foretage i Frihavnen af Varer, der føres fra et Sted til et andet udenfor Frihavns Territorium, men som for vedkommendes Bekvemmeligheds Skyld køres ind paa Frihavns Grund for at vejes paa de ved Toldvagterne anbragte Brovægte i hele Læs.

Endvidere kan mærkes følgende tvende Domme:

1. Frihavns Vejerkontor havde tilstillet en københavnsk Majsimportør, der havde faaet Vægtsedler over, hvad der daglig af en ankommen Damper var udlosset til ham, en „Regulering“ over, hvad der i det hele var losset. Ved en Regnefejl blev det udlossede Parti i Reguleringen opgivet 10000 Pd. for stort; og da Importøren havde afregnet herefter med sine Sælgere, anlagde han Retssag imod Vejeren i Frihavnen til Erstatning for de 10000 Pd. Vejeren blev imidlertid frifunden, idet Retten henviste til, at der ikke havde paahvilet Vejerkontoret nogen Pligt til at udarbejde den nævnte Regulering, og at Importøren burde have sammenholdt denne med Vægtsedlerne, hvorved den begaaede Regnefejl vilde være bleven opdaget. (Kbhvns. O. R. Dom af 16. November 1903. U. f. R. 1904. 190).

2. Under en Retssag var der rejst Spørgsmaal om, hvorvidt Københavns Frihavns Aktieselskab, paa hvis Silopakhus en Skibsladning Rug var oplosset, saaledes at Ind- og Udlosningen var besørget ved Frihavns Vejerkontor, maatte anses pligtig at erstatte en Mindre-

vægt, der var fremkommen ved Udvejningen. Spørgsmaalet blev besvaret bekræftende, da Selskabet ikke havde „tilvebragt fyldestgørende Oplysning om, hvorledes den ved Vejerkontorets Vægtsedler konstaterede betydelige Forskel i Vægten af den indvejede og den udvejede Rug i Virkeligheden var fremkommen“. Det udtales derhos i Dommen, at Selskabets Ansvar ikke kunde blive mindre, fordi det i Reglementet af 1894 § 9 er fastsat, at Vejningsfejlen ikke maa overstige 1 pro mille. (Højesterets Dom af 28. Juni 1904. U. f. R. 1904. B. 298, jfr. A. 296).

Juster-
kammeret.

Den Justermesteren (Ind. Min. Skriv. 28. April 1894) underlagte Vejning i Magistratens Vejerbod, der tidligere fandtes i Raadhuset, men nu sammen med Justerkammeret er flyttet til Ejendommen Saxogade Nr. 104, er fremdeles bestaaende; den er efterhaanden tagen af og har nu kun ringe Betydning (i 1902 var Indtægten c. 99 Kr., i 1903—04 c. 136 Kr., i 1904—05 c. 30 Kr., i 1905—06 ca. 12 Kr., i 1906—07 c. 1 Kr.). Justermesteren besørger desuden, ligesom tidligere, Vejning af ædle Metaller eller andre Genstande, der kræve særlig fine Vægte, eller som paa Grund af deres Vægt og Størrelse ikke kunne vejes paa almindelige Vægte (§ 1 i Regl. af 1882 og 1894).

Takster.

Taksten for den af Justerkammeret besørgede Vejning er i Henhold til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse Nr. 145 af 12. November 1874 følgende:

For en Vejning af indtil 50 Pund	10 Øre,
— - — - fra 51 — til 100 Pund	15 —
— - — - — 101 — - 200 —	25 —
— - — - — 201 — - 300 —	30 —
— - — - — 301 — - 400 —	35 —
— - — - — 401 — - 500 —	40 —

og fremdeles 5 Øre for hvert 100 Pund indtil i alt 1000 Pund, hvorfor betales 65 Øre. For det næste 1000 Pund betales 35 Øre og derefter 25 Øre for hvert 1000 Pund over 2000 Pund. — Naar Vejningen forlanges udført udenfor Justerkammeret, betales altid mindst 1 Krone, og Rekvirenten maa derhos betale Transporten af de fornødne Vejerredskaber. —

Betalingen beregnes særskilt for hver enkelt Vejning, ogsaa i det Tilfælde, at flere Vejninger udføres umiddelbart efter hinanden for samme Rekvirent, og uden Hensyn til, om Resultaterne opføres paa en eller flere Vægtsedler (Ind. Min. Skriv. 20. Oktober 1900).

Taksten for den af Forstanderen for Vejningen udenfor Frihavnen besørgede Vejning er følgende:

1.

a. For Vejning af løst Korn, der ikke losses til Pakhus, betales $1\frac{1}{2}$ Øre pr. 100 Pund.

b. For Vejning af Korn, som er ført hertil i Sække, eller som bringes saaledes indpakket til Vejerstedet, at Vejningen kan fortsættes uafbrudt, $1\frac{1}{4}$ Øre pr. 100 Pund.

c. For Vejning til eller fra Pakhus ved Bolværk og fra Skib til Pram eller Letter 1 Øre pr. 100 Pund.

d. Paa andre Pakhuse betales $1\frac{1}{2}$ Øre pr. 100 Pund; dog betales kun 1 Øre pr. 100 Pund, naar der vejes mindst 300 Tønder pr. Halvdag.

Ved Vejning efter c. og d. betales $\frac{1}{4}$ Øre mindre, naar Rekvirenten selv leverer de fornødne Vejerredskaber.

2.

a. For Vejning af Kul i Tønnevis betales $1\frac{1}{4}$ Øre pr. 100 Pund, naar Forstanderens Vejeapparater bruges, ellers 1 Øre pr. 100 Pund.

b. For Vejning af Kul eller andre Varer læssevis eller ladningsvis betales 1 Øre pr. 100 Pund, dog saaledes, at Betalingen ikke bliver mindre end 25 Øre pr. 1 Læs.

c. For alle andre Varer $1\frac{1}{2}$ Øre pr. 100 Pund.

3.

For Vejning af

1 Hest	25 Øre
1 Okse	25 —
1 Kalv eller 1 Svin	15 —
1 Lam	10 —
1 Gaas eller 1 Kalkun.....	5 —

4.

For Nattevejning og Nattearbejde i Tiden fra Kl. 8 Aften til Kl. 6 Morgen saavel som for Arbejde om Søndagen betales en halv Gang mere end den ordinære Takst.

Den under Nr. 1 og Nr. 2 a. og c. anførte Takst gælder derhos kun, for saa vidt Vejningen fortsættes uden væsentlig Afbrydelse mindst 6 Timer; for kortere Tids Vejning betales 60 Øre Timen, dog mindst 1 Kr. for hver Ekspedition.

5.

For Attester betales særskilt 35 Øre for indtil 20,000 Pund og 15 Øre for hvert derudover begyndende 20,000 Pund. —

For Vejningen i Frihavnen er fastsat lignende Takster. —

I Skrivelse af 30. Juli 1907 har Indenrigsministeriet afslaaet et Andragende om Tilladelse til at oprette en særlig, autoriseret Vejerbod paa Østerbro, idet det ifølge de af Københavns Magistrat og Grosserer-Societetets Komite afgivne Erklæringer ikke kunde antages, at der var nogen særlig Trang til Oprettelse af en saadan Vejerbod. Under 27. September s. A. nægtede Ministeriet, ligeledes efter at have raadført sig med de nævnte Myndigheder, at give et herværende Aktieselskab, der driver en betydelig Pakhusforretning, Bemyndigelse til at udføre Vejning med offentlig Troværdighed.

b. Maaling.

Den offentlige Maaling besorges ifølge tvende af Indenrigsministeriet under 28. November 1894 udfærdigede Reglementer, jfr. Bekendtgørelse fra Københavns Magistrat af 19. December s. A., med Tillæg af 3. Maj 1897, jfr. Magistratens Bekendtgørelse af 22. Maj s. A., af to Forstandere, der af Magistraten ere udnævnte til at forestaa Maalingen henholdsvis paa Staden Københavns Grund med Undtagelse af Frihavnen og i Frihavnen. Forstanderne ere berettigede til at udføre al Maaling indenfor deres Omraade og herfor at udstede Attester med offentlig Troværdighed; de antage de nødvendige edsvorne Maalere. Forstanderen for den offentlige Vejning i Frihavnen er ogsaa Forstander for den offentlige Maaling sammesteds, jfr. Ind. Min. Skriv. 25. April 1894. I København udenfor Frihavnen kunne de tvende Stillinger forenes (Ind. Min. Skriv. 28. November 1894 og 30. December 1896); fra 1. Maj 1897 have de været forenede. Forstanderen for Maalingen i København udenfor Frihavnen skal holde et Kontor, hvor Maaling kan rekvireres.

Takst.

Taksten for Maaling af Kul, Salt og Korn er i Henhold til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse Nr. 73 af 1. Maj 1897 følgende:

For Kul	75	Øre pr. Læst
— Salt	4	— - Tønde
— Korn	2 $\frac{1}{2}$	— - —

alt for saa vidt Maalingen fortsættes uden væsentlig Afbrydelse i mindst 6 Timer.

For Maaling i kortere Tidsrum betales der, for saa vidt der benyttes 1 Maaler, 75 Øre pr. Time, dog at der betales mindst 1 Kr. for hver Ekspedition; benyttes der paa Grund af fremsat Forlangende om Attest for Maalingen 2 Maalere, betales der 1 Kr. 50 Øre pr. Time, dog at der betales mindst 2 Kr. for hver Ekspedition.

For Maaling paa Søgnedage udenfor den ordinære Arbejdstid samt paa Søn- og Helligdage er Taksten en halv Gang højere end anført.

For Brugen af Tønden betales:

For Kul.....	12	Øre pr. Læst
— Salt.....	$\frac{2}{3}$	— - Tønde
— Korn.....	$\frac{1}{2}$	— - - -

Den offentlige Maaling i Kjøbenhavn har forøvrigt efterhaanden mistet al praktisk Betydning, jfr. Ind. Min. Skriv. 17. Maj 1897. I 1902 var der ingen Maaling; i Tiden fra 1. Januar 1903 til 31. Marts 1904 blev der maalt $16\frac{1}{2}$ Tdr. Cinders og kontrolleret Maalingen af 1700 Tdr. Kokes; og fra 1. April 1904 til 31. Marts 1907 er der slet ingen Maaling foretaget.

c. Favnsætning.

At sætte Brændeved i Favn tilkommer i Havnen udelukkende de af Magistraten ansatte, edsvorne Favnsættere (Anordning 5. Maj 1683 VI og Vedtægt 30. December 1857 §§ 21 og 22).

Den 29. Juni 1877 er af Magistraten udfærdiget en Instruks for Favnsætterne, af hvilken følgende Punkter fremhæves: Instruks.

I Spidsen for dem staar en af Magistraten beskikket Opsigtsfører, hvis Befalinger de ere pligtige at adlyde (§ 1). Brændet skal sættes i Favnamaalene saaledes, at der imellem Brændestykkerne ikke fremkommer større eller andre Huller eller Aabninger end de, der paa Grund af Brændestykkernes Form ere uundgaelige (§ 2). Favnsætterne ere berettigede til ogsaa at læsse Brændet paa Vogne, dog kun forsaavidt det kan ske, uden at Favnsætningen forsømmes (§ 3). Forsaavidt de ikke passe deres Stilling tilbørligt eller iøvrigt overtræde Instruksen, kunne de af Opsigtsføreren eller Magistraten mulkteres; Mulkterne tilfalde Favnsætternes Bøsse (§ 4). Af al Betaling, der tilfalder Favnsætterne, jfr. kgl. Resolution 9. November 1874 og Magistratens Bekendtgørelse 14. December s. A., skal $\frac{3}{4}$ afleveres hver Aften til den fælles Bøsse, medens hver Favnsætter selv beholder $\frac{1}{4}$ af Fortjenesten (§ 5). Ingen Favnsætter maa paa egen Haand eller uden Anmeldelse til Opsigtsføreren sætte Brænde i Favn nogetsteds i Staden og paa dens Grund (§ 6). Forsaavidt de af Favnsætterne anskaffede Favnamaal benyttes, oppebære Favnsætterne den for Opsætningen og Benyttelsen af Favnamaalene fastsatte Betaling af 5 Øre for hver Favn Brænde, der opsættes i Maalet. Betalingen afleveres hver Aften i den dertil bestemte Bøsse. Af denne Bøsse afholdes forlods Udgifterne til Favnamaalenes Vedligeholdelse og til Anskaffelse af nye Favnamaal. Det overskydende deles hvert Foraar og Efteraar imellem samtlige Favnsættere (§ 10). Enhver ny Favnsætter har at betale 14 Kr. 64 Øre som sit Bidrag til Favnamaalene, og naar en Favnsætter faar sin Afsked eller dør, tilbagebetales dette Beløb til ham selv eller hans Familie (§ 11).

Eneret.

For Indgreb i Favnsætternes Eneret er der ikke fastsat nogen Straf; men den, der lader Favnsætning udføre ved uberettigede Personer, maa tilsvare dem den Betaling, som ifølge deres nævnte Takst vilde have tilkommet dem. (Goos' Strafferet. Speciel Del 1895 II S. 202 og Scheels Personret 2den Udgave S. 558—59).

Løvrigt mærkes følgende Domme:

1. Udtalt, at Favnsætternes Eneret ifølge Anordning 5. Maj 1683 VI alene angaar Favnesætninger, der ske for at afgive Regel mellem Køberne af Brænde, som i Stadens Havne udsælges fra de der oplagte Skibe, og Skipperne eller Ladningsejerne, og at de følgelig intet Krav havde haft paa at foretage en Favnsætning, der kun var sket for at udregne Fragten af en i Udlandet købt Brændeladning (Krim. og Pol. R. 2. Civilkammers Dom 22. Juni 1867, U. f. R. 1868. 26).

2. Da der ikke er fastsat nogen Straf for Krænkelser af Favnsætternes Eneret, blev vedkommende offentlige Politisag hævet, idet den ansaas som hørende under privat Forfølgning (Kendelse afsagt af Kriminal- og Politirettens 1ste Afdeling for offentlige Politisager 15. Juni 1874, H. R. Tid. 1874—75 S. 380, U. f. R. 1875. 66.)

3. En Brændehandler i Kjøbenhavn blev tilpligtet at betale det ham ifølge Faktura og Konnossement tilstillede Kvantum Brænde, uanset hans Paastand om, at der havde været Undermaal, da han ikke i rette Tid havde reklameret herom, og da han ikke havde fremlagt de ved Op læsningen anvendte edsvorne Favnsætterses Opmaaling af de modtagne Ladninger, medens der intet Hensyn toges til nogle andre forelagte Oplysninger. (Sø- og H. R. Dom 26. April 1883, S. H. R. Tid. 1883. 157).

4. Antaget, at Favnsætternes Eneret ikke kunde anses udelukket derved, at den Plads, hvorpaa Brændet, der af Indklagede var købt af vedkommende Skipper, ifølge Overenskomst med denne, blev losset, var Indklagedes private Oplagsplads, hvis Bolværk ikke var almindelig tilgængeligt for Skibe. Indklagede blev derfor dømt til at betale den af Favnsætternes Formand forlangte Erstatning (Krim. og Pol. R. Dom 17. Juli 1886, U. f. R. 1886. 1245).

5. Favnsætterne have ikke Eneret til at udføre Læsning, idet hverken Anordn. 5. Maj 1683 VI eller den senere Lovgivning hjemler dem saadan Eneret. Den Favnsætterne tilkommende Ret til at oppebære en Takst af 5 Øre pr. Favn for Opsætning og Benyttelse af Favne- maal er betinget af, at de dem tilhørende Favnemaal anvendes, jfr. Instruks af 1877 § 10; og de kunne ikke gøre Krav paa at oppebære den Betaling, som ifølge Anordn. 1683 V tilkom Havnefogden, naar det benyttede Favnemaal ikke tilhørte ham (Krim. og Pol. R. 1ste Kriminalkammers Dom 16. Marts 1895).

II. Købstæderne.

I Købstæderne beskikkes Vejere og Maalere af Magistraten, o: Borg- Beskikkelse. mesteren; kun i Helsingør, Odense, Aalborg, Randers, Aarhus og Esbjerg findes særlige Borgmestre, i samtlige øvrige Købstæder fungerer Byfogden som Magistrat. Paa den af Magistraten udfærdigede Beskikkelse maa erhverves kgl. Stadfæstelse. Aabent Brev 3. Aug. 1670, Forordn. 5. Maj 1683 I § 1, Reskript 29. Maj 1688 (Aarhus), kgl. Resolution 19. September 1851 (Frederikshavn), 12. August 1868 (Næstved og Karrebæksminde), 25. Januar 1869 (Kjerteminde), Nr. 110 af 24. April 1873 (Nykjøbing paa Sjælland), Ind. Min. Skriv. 31. Marts 1876, Reglement Nr. 21 af 6. Marts 1900 § 3. Ændringer i den nævnte Fremgangsmaade ved Beskikkelsen, f. Eks. derhen, at Udnævnelserne henlægges til Handelsrepræsentationerne, kunne ikke foretages ad administrativ Vej, men kun ved Lov (Ind. Min. Skriv. 5. Oktober 1893).

I Faaborg er det undtagelsesvis overladt til Byraadet med Samtykke af Amtmanden over Svendborg Amt at beskikke Købstadens Vejer og Maaler (kgl. Resolution 13. Juli 1843 og Ind. Min. Skriv. 30. Maj 1907).

Forinden nogen af Magistraten beskikkes som Vejer og Maaler, bør der gives den stedlige Handelsforening eller, saafremt en saadan Forening ikke findes, Byens Handlende Lejlighed til at udtale sig over de fremkomne Andragender om at beskikkes i nævnte Stilling. Den fra Handelsforeningen eller de handlende i Købstaden indhentede Erklæring maa medfølge, naar Beskikkelsen indsendes til Stadfæstelse, tilligemed Oplysning om den beskikkedes Fødested, Alder og øvrige Forhold (Ind. Min. Cirk. Nr. 22 af 6. Marts 1900).

Angaaende de Egenskaber, der kræves for at være Vejer og Maaler Egenskaber. i en Købstad, mærkes følgende:

1) Den paagældende maa ikke være ude af Raadighed over sit Bo. (Ind. Min. Skriv. 31. Januar 1878, 7. Marts 1884).

2) Personer, der drive Handelsnæring, beskikkes ikke. Indenrigsministeriet har som Følge heraf nægtet at søge udvirket Beskikkelse for handlende, indtil det blev godtgjort for Ministeriet, at de paagældende havde nedlagt deres Handelsforretning, eller at de dog havde opsagt deres Ret til Handel for den Tid, de maatte fungere som Vejere og Maalere, og at det fornødne herom i Henhold til Næringsloven af 29. December 1857 § 10 var blevet paategnet vedkommende Borgerbrev (Ind. Min. Skriv. 25. Oktober 1892, 9. Oktober 1895, 1. December 1897, 9. Februar 1899, 2. Juni 1903).

3) Der vil i Reglen blive beskikket Mænd til at være Vejere og Maalere; men Kvinder ere ikke udelukkede, jfr. allerede Reskript af 11. April 1749, hvorved der blev meddelt Konfirmation paa en af Magistraten i Holbæk udstedt Bestalling for Enken efter den forrige Overmaaler

og Vejer sammesteds til at udføre disse Tjenester („til nogen Subsistence for sig og Børn“).

Stempling og Gebyr. Beskikkelsen stemples i Henhold til Stempellovens § 68 til Takst 2 Kr. (Skrivelse fra Generaldirektoratet for Skattevæsenet af 16. Septbr. 1892). For Beskikkelsen erlægges en Statskassen tilfaldende Betaling af 33 Kr. 66 Øre.

Ed. I Skrivelse af 1. Juni 1866 har Indenrigsministeriet i Anledning af en Forespørgsel fra Magistraten i en Købstad, om en ny Vejer og Maaler vilde have at aflægge Ed, udtalt, at det maatte anses uforødent. I Reglementet af 6. Marts 1900 § 4 er det imidlertid forudsat, at Vejere og Maalere blive at edfæste af vedkommende Magistrat.

Enke. Ved Vejerens og Maalerens Død kan Bestillingen ikke ved en Fuldmægtig overtages af Enken (Ind. Min. Skriv. 19. Marts 1874 og 11. November 1898). I nogle Byer er truffet den Ordning, at Vejeren og Maaleren afgiver en Pension, eller en efter Magistratens Skøn passende Del af Bestillingens aarlige Indtægt, til Formandens, eller Næstformandens, Enke (Ind. Min. Skriv. 2. September 1879, 12. April 1882, 29. November 1887, 19. April 1892, 18. Juni 1906).

Medhjælpere. Der beskikkes ikke i samme Købstad mere end 1 Vejer og Maaler (Ind. Min. Skriv. 17. Juni 1875, 17. Maj 1887 og 10. Oktober 1896). I Medfør af Anordning 5. Maj 1683 kan der, om fornødent, af Magistraten tilforordnes den beskikkede Vejer og Maaler en eller flere Medhjælpere, der i hans Forfald paa hans Ansvar ville kunne udføre hans Forretninger, jfr. Ind. Min. Skriv. 29. August 1884 („det maa betragtes som en Selvfølge, at de antagne Undervejere og Undermaalere som den beskikkede Vejer og Maalers underordnede kun kunne handle under hans Tilsyn“), 11. November 1884 og Reglement 6. Marts 1900 § 5.

Uniform. I Anledning af et Andragende fra en kgl. Vejer og Maaler om, at han maatte anlægge en flad, blaa Klædeskasket med en bred Guldtresse om Randen og Nationalkokarden, svarede Indenrigsministeriet i Skrivelse af 7. November 1900, at da saadan Hovedbedækning ved kgl. Resol. 21. Januar 1850, jfr. Justitsministeriets Cirkulære af 29. s. M., er reglementeret for Politiet, kunde den ansøgte Tilladelse ikke meddeles.

Protokol. Til de Protokoller, som Vejeren og Maaleren har at føre, kræves ikke stemplet Papir (Kanc. Skriv. 25. September 1830, Skriv. fra Generald. f. Skattev. 31. August 1866, Amdrups Haandbog S. 454). Protokollerne autoriseres af Magistraten (Ind. Min. Skriv. 19. September 1866, Reglement 6. Marts 1900 § 9). —

Der vil ikke af Indenrigsministeriet kunne gives Bestyrelsen for et privat Jernbaneselskab Paalæg om at anvise Købstadens autoriserede Vejer Plads til Vejning paa Jernbanens Grund (Ind. Min. Skriv. 7. November 1885).

Ved kgl. Resol. 16. Oktober 1813, jfr. Kanc. Prom. 23. s. M., var bestemt, at Betalingen for Vejning og Maaling i Købstæderne udenfor København skulde være den samme som den til enhver Tid for København bestemte; men ifølge kgl. Resolution Nr. 23 af 15. Januar 1871 og Nr. 226 af 2. November 1874 er det overladt til Indenrigsministeriet at bestemme Taksten for den offentlige Vejning og for den offentlige Maaling, saaledes at denne, uanset den nævnte Resolution af 1813, efter Omstændighederne kan fastsættes særlig for København og hver af de øvrige Købstæder. Forholdet er altsaa det, at de for København anordnede Takster, jfr. Indenrigsministeriets ovennævnte tvende Bekendtgørelser Nr. 145 af 12. November 1874 (Taksten for den Justermesteren underlagte Vejning) og Nr. 73 af 1. Maj 1897 (Taksten for Maaling), tillige gælde for Købstæderne udenfor København, med mindre der maatte være fastsat en særlig Takst for vedkommende Købstad.

Takst.

Saadanne særlige Takster ere fastsatte for efternævnte Købstæder:

Særlige
Takster.

Faaborg (Skriv. 20. November 1874).

Ebeltoft (21. November 1874).

Aalborg (25. November 1874).

Vordingborg (14. April 1875).

Hobro (20. Oktober 1875).

Hjørring (29. September 1877 og 10. Maj 1900).

Kjerteminde (5. Oktober 1877).

Lemvig (17. Marts 1879 og 15. November 1902).

Horsens (7. Oktober 1879).

Vejle (23. Januar 1880).

Helsingør (10. Januar 1881).

Odense (7. Maj 1883 og 30. Januar 1904).

Mariager (6. August 1885).

Stubbekjøbing (30. November 1886).

Viborg (30. December 1890).

Fredericia (10. November 1891).

Aarhus (26. April og 3. August 1892, 4. Juni 1896, 29. Marts 1900, 13. December 1902, 28. Oktober 1903 samt 18. December 1906).

Svendborg (1. Juni 1895).

Holbæk (2. August 1897).

Nyborg (18. Januar 1898).

Skelskør (13. Juli 1900).

Rønne (17. Juli 1900; Taksten fastsat dagvis, for Maaling samme Beløb som for Vejning).

Stege (9. November 1900).

Ærøskjøbing (29. April 1901).

Skive (25. Maj 1901).

Randers (7. April 1902).

Nakskov (15. Maj 1902).

Frederikshavn (4. December 1902).

Ringkjøbing (13. Januar 1908).

Forslag angaaende den nærmere Fastsættelse af de omhandlede særlige Takster fremkommer i Reglen fra vedkommende Købstads Magistrat; denne vil altid blive hørt over Sagen, og der indhentes tillige Erklæring fra Handelsstanden i Købstaden, navnlig for saa vidt der i Købstaden findes en Handelsforening eller anden Repræsentation for de handlende (Ind. Min. Skriv. 5. Oktober 1893).

Naar der ved Udarbejdelse af en Takst bliver Spørgsmaal om at indrømme Moderation for Vejning udenfor Vognvægt, maa det i Almindelighed anses for mest praktisk, at det store Parti faar en modereret Takst, der sættes ensartet for hele Partiets Kvantum. Saafrømt Vejning af løst Korn tillige skal indbefatte Betalingen for den Mand, som den autoriserede Vejer lader følge med hver Vejer til at fylde Kornet i Sæk, bør dette udtrykkelig fremhæves (Ind. Min. Skriv. 16. Februar 1899).

I Anledning af en Besværing fra Handelsforeningen i en Købstad over, at Vejeren og Maaleren sammesteds for Vejning af en Ladning Korn, indeholdende 1001 Sække Havre og 394 Sække Rug, havde beregnet Veje penge som for 2 Partier, svarede Indenrigsministeriet i Skrivelse af 30. Juni 1898, at der ifølge en af Grosserer-Societetets Komite i Sagen afgiven Erklæring kun kunde siges at foreligge „1 Parti i tvende Varesorter“.

I Skrivelse af 1. April 1899 har Indenrigsministeriet resolveret, at paagældende Vejer og Maaler med Rette havde kunnet vægre sig ved uden Ekstrabetaling at give Attest for, hvad der var udvejet til hver enkelt Modtager eller til de forskellige Jerbanevogne. Ministeriet henviste i saa Henseende til, at der i det for vedkommende Købstad gældende Reglement udtrykkelig for Hovedattestens Vedkommende kun var Tale om „den samlede Vægt af Ladningen eller Partiet“.

Briketter, Kokes og Cinders maa, for saa vidt der ikke i Taksten indeholdes anden Bestemmelse, henføres under „Kul“ (Ind. Min. Skriv. 29. Oktober 1900).

Vejerne og Maalerne i Købstæderne ere ikke berettigede til at tage anden (højere eller lavere) Betaling end den takstmæssige (Reglement 6. Marts 1900 § 10, Ind. Min. Skriv. 2. Juni 1900 og Nr. 166 af 30. s. M.).

Forhold til
Rekvirenten.

I et foreliggende Tilfælde blev et mellem en Vejer og Maaler og et Firma truffet Arrangement af Ministeriet betegnet som utilstedeligt, baade fordi Vejningen foretoges af Firmaets egne, af dette økonomisk

afhængige Arbejdsfolk og fordi Vejningsomkostningerne kom til at stille sig billigere for Firmaet end for dets Konkurrenter (Ind. Min. Skriv. 1. April 1899).

For saa vidt Rekvirenten selv tillægger Veje- og Maalerredskaber, Redskaber.
maa det af Vejeren og Maaleren paases, at disse ere justerede i Overensstemmelse med de i Reglement 1900 § 4 fastsatte Regler (Ind. Min. Skriv. 25. Maj 1901).

Et fra Kjøbenhavns Frihavn afladet Parti Solsikkekager, der ifølge Attest fra Frihavns Vejerkontor udgjorde 108000 Pund, fremkom ved den af den kgl. Vejer i en bornholmsk Købstad foretagne Vejning med en Undervægt paa c. 3000 Pund; og der blev klaget derover til Ministeriet. Ved nærmere Undersøgelse af Sagen blev det oplyst, at der ved den nævnte Vejning, som blev foretaget efter Begæring af Ladningsmodtageren, var benyttet, ikke den kgl. Vejers egne Vægtredskaber, men derimod Ladningsmodtagerens Lodder og Vægte, samt at disse forinden Udvejningen vare blevne afbalancerede og fundne rigtige. Under Henvisning hertil resolverede Indenrigsministeriet, at der efter det saaledes oplyste ikke af Ministeriet vilde kunne foretages videre i Sagen (Skriv. 22. September 1902).

Løvrigt henvises til Reglement Nr. 21 af 6. Marts 1900, der er saa- Reglement.
lydende:

§ 1.

Den offentlige Vejning og Maaling i Købstæderne udenfor Kjøbenhavn foretages i Henhold til Anordning af 5. Maj 1683 af den autoriserede Vejer og Maaler.

Vejning af ædle Metaller eller andre Genstande, der kræve særlig fine Vægte, eller Genstande, som paa Grund af deres Vægt og Størrelse ikke kunne vejes paa almindelige Vægte, paahviler det ikke Vejeren og Maaleren at udføre.

§ 2.

Ingen er pligtig at lade Vejning og Maaling foretage af Vejeren og Maaleren, men denne er eneberettiget til at udføre al almindelig Vejning og Maaling, hvorfor der udstedes Veje- og Maalesedler eller Attester med offentlig Troværdighed.

Han maa ikke uden Magistratens Tilladelse befatte sig med nogen anden Forretning.

§ 3.

Vejeren og Maaleren ansættes af Magistaten under Forbehold af allerhøjeste Stadfæstelse.

Magistraten kan med Indenrigsministeriets Samtykke afskedige ham med 3 Maaneders Opsigelse. Saafremt han forsømmer eller overtræder sine Pligter som Vejer og Maaler eller gør sig skyldig i uredelige eller andre i den offentlige Mening vanærende Handlinger, kan Magistraten suspendere ham.

Vejeren og Maaleren kan opsige sin Bestilling med 3 Maaneders Varsel.

§ 4.

Vejeren og Maaleren, der edfæstes af Magistraten, staar med Hensyn til Embedsførelse under dennes Tilsyn. De Lodder og Maal, som han bruger, skulle være justerede. Det samme gælder de af ham benyttede lettransportable Vægte, naar Magistraten forlanger det. De foran omhandlede Maale- og Vejerredskaber skal han være pligtig at indsende til Justerkammeret i Kjøbenhavn til eventuel Reparation og Omjustering, saasnart de have forandret sig væsentligt ved Slid eller Overlast, samt naar Magistraten efter Undersøgelser, som den skal foretage hvert Aar til ubestemt Tid, maatte anse det for nødvendigt eller ønskeligt. Han maa fremdeles rette sig efter de Forskrifter, som Magistraten giver med Hensyn til Behandling og Eftersyn af Redskaberne.

§ 5.

Magistraten kan om fornødent tilforordne Vejeren og Maaleren en eller flere Medhjælpere, der kunne bistaa ham med at føre Tilsyn med Vejningen og Maalingen og med at udføre Kontorarbejde, samt i hans Forfald varetage hans Forretninger i det hele.

Medhjælpernes Løn, der udredes af Vejeren og Maaleren, bestemmes af Magistraten.

Magistraten kan til enhver Tid afskedige Medhjælperne. Iøvrigt antager og lønner Vejeren og Maaleren selv det fornødne Mandskab; dog bliver Valget af det Antal Mænd, som vil udfordres til at udføre de under ordinære Forhold forefaldende Veje- og Maaleforretninger, at godkende af Magistraten, der tager saavel dem som Medhjælperne i Ed. Vejeren og Maaleren har nøje at instruere Mandskabet og at indskærpe samme det Ansvar, det har for en samvittighedsfuld og omhyggelig Udførelse af Vejninger og Maalinger; han skal selv færdes paa Arbejdspladserne og paase, at Gerningen udføres forsvarlig.

§ 6.

Paa et dertil egnet Sted skal der for Vejerens og Maalerens Regning holdes et Kontor, der skal være aabent i den af Magistraten bestemte Tid, og hvor Vejning og Maaling kan rekvireres. Vejningen og Maalingen skal udføres paa den Tid og paa det Sted, som Rekvirenten forlanger, dog at Vejeren og Maaleren om nødvendigt kan fordre $\frac{1}{2}$

Times Varsel. Vejeren og Maaleren maa selv sørge for Anskaffelsen af de nødvendige Veje- og Maaleredskaber, og Magistraten kan paalægge ham at forøge Beholdningen af samme, naar det skønnes, at den ikke er stor nok til det forefaldende Arbejde. Nye Vejerboder eller Vejerstationer skal paa Vejerens og Maalerens Bekostning indrettes paa de Steder, hvor Magistraten maatte finde det fornødent. Transport af Redskaberne til Veje- og Maalestedet paahviler Vejeren og Maaleren.

§ 7.

Korn skal i Reglen vejes Sæk for Sæk, og Vægten for hver Sæk skal angives med en Nøjagtighed af mindst 20 Kvint; dog kan der, naar Rekvirenten forlanger det, vejes indtil 5 Sække ad Gangen. Vejningen udføres med den angivne Nøjagtighed, naar der vejes 2 Sække ad Gangen, ellers med en Nøjagtighed af mindst 50 Kvint. Vejes Korn Netto, maa Vejningsfejlen ikke overstige 1 pro mille. Naar Kul vejes tønnevis, skal Vægten kun angives i hele Pund; vejes Kul læssevis, kan der ikke fordres større Nøjagtighed end 2 pro mille.

Naar Vejningen er foretaget paa Vognvægten, skal dette anføres i Vejeattesten.

§ 8.

Taksten for Vejning og Maaling er den samme som den til enhver Tid for Kjøbenhavn gældende, medmindre der i Henhold til kgl. Resolution Nr. 23 af 15. Januar 1871 og Nr. 226 af 2. November 1874 er fastsat en særlig Takst for Købstaden, hvilken da bliver at følge.

§ 9.

Naar Vejningen eller Maalingen er fuldført, indføres den samlede Vægt eller Maal af Ladningen eller Partiet i en dertil af Magistraten autoriseret Protokol, og udfærdiges en af Vejeren og Maaleren underskrevet Veje- eller Maaleattest til Rekvirenten af den udførte Vejning eller Maaling. Naar en anden end Rekvirenten begærer en saadan Attest, maa han godtgøre, at han enten er Fører af det Skib, som har bragt Varerne hertil, Køber eller Sælger af de omhandlede Varer eller bemyndiget af disse til at erholde en saadan Veje- eller Maaleattest. Til andre maa en saadan Attest kun udfærdiges med Rekvirentens Samtykke. Den til Rekvirenten udstedte Attest afgives uden Betaling. I øvrigt betales Attester om foretagen Vejning eller Maaling med 1 Kr. Protokollen bevares i mindst 5 Aar.

§ 10.

Det er ikke Vejeren og Maaleren tilladt at tage anden (højere eller lavere) Betaling end den takstmæssige, saa lidt som Dusør eller Drikkepenge til Vejerens og Maalerens Personale er tilladt.

Taksten skal være ophængt paa Vejerens og Maalerens Kontor samt paa enhver af Vejerboderne paa et iøjnefaldende Sted, ligesom den paa Forlangende skal forevises ved Udførelse af enhver Forretning.

§ 11.

Der skal føres nøjagtigt Regnskab over Indtægterne og Udgifterne ved Vejningen og Maalingen. Ved Udløbet af hvert Fjerdingaar tilstilles der Magistraten et Udtog af Regnskabet, af hvilket det fremgaar, hvor meget der er vejet og maalt af hver enkelt Kornsort, af Kul og af andre Varer, af Kreaturer og Svin, samt hvilken Indtægt Vejningen og Maalingen har givet, hvilke Lønninger der er udbetalt til Medhjælpere og Personale, og endelig, hvilke andre Udgifter Forretningen har medført.

§ 12.

Det forbeholdes Indenrigsministeriet efter Indstilling fra Magistraten at indrømme saadanne Lempelser i nærværende Reglements Bestemmelser, som efter Forholdene i den enkelte Købstad maatte findes nødvendige*). —

Vejning af Smør.

Efter Foranledning af dansk Mejeristforening har Indenrigsministeriet ført Forhandlinger med Grosserer-Societetets Komite, det kgl. Landhusholdningsselskab m. fl. angaaende Fastsættelse af særlige Regler for de offentlige Vejere og Maalere med Hensyn til Vejning af Smør; men da det ikke er lykkedes at opnaa Enighed mellem de paagældende Myndigheder om den nærmere Gennemførelse af Sagen, er denne indtil videre stillet i Bero (Ind. Min. Skriv. 25. Juni 1902).

Beskikkelse af Amtet.

I de Købstæder, hvor ingen fast Vejer og Maaler er ansat, kan Amtmanden i paakommende Tilfælde autorisere paalidelige Mænd til at udføre disse Forretninger imod derfor at nyde den anordnede Betaling (kgl. Resol. 12. November 1833 i Kanc. Cirk. 16. s. M., jfr. Kanc. Skriv. 25. Januar 1834). I saa Fald antages Forpligtelsen til at anskaffe de fornødne Veje- og Maaleredskaber at maatte paahvile Kommunen (Ind. Min. Skr. 23. Januar 1858).

*) I Skrivelser af 10. Maj 1900 (Hjørring), 9. August 1900 og 4. December 1902 (Frederikshavn) samt 30. Januar 1904 (Odense) har Ministeriet fastsat enkelte, mindre væsentlige Lempelser.

III. Landet.

Udenfor Købstæderne beskikkes Vejere og Maalere af Kongen. Beskikkelse.

Indtil 1874 blev der kun ganske undtagelsesvis beskikket Vejere og Maalere udenfor Købstæderne. I saa Henseende kan anføres kgl. Resolution af 6. April 1816, hvorved en Maaler beskikkedes i Løgstør, kgl. Resol. 3. Juli 1840, hvorved bifaldtes, at Vejer- og Maalertjenesten paa Samsø forenedes med Tolderembedet sammesteds, samt Resol. 2. Marts 1843 angaaende Vejer- og Maalertjenesten i Bandholm paa Lolland. Da der imidlertid, navnlig paa Grund af Jernbanevæsenets stigende Udvikling, viste sig Trang til i videre Omfang at beskikke Vejere og Maalere paa Landet, blev det ved den endnu gældende kgl. Resolution af 19. Oktober 1874 bestemt,

„at, naar der herefter bliver Spørgsmaal om at beskikke offentlige Vejere og Maalere udenfor Købstæderne, bliver en dertil kvalificeret Person at bringe i Forslag af Indenrigsministeriet,

at Adgangen til at erholde allerhøjeste Autorisation som offentlig Vejer og Maaler ved Jernbanestationer paa Landet fortrinsvis skal forbeholdes de ved Jernbanen ansatte Funktionærer, medmindre den paa-gældende Station er beliggende i umiddelbar Nærhed af en Købstad, i hvilken en autoriseret Vejer og Maaler er beskikket, og

at de autoriserede Vejere og Maalere paa Landet have at underkaste sig en af Indenrigsministeren fastsat Takst.“

Ansøgning om at komme i Betragtning til de nævnte Poster stiles til Kongen, stemples til Takst 65 Øre og indsendes til Indenrigsministeriet gennem Underøvrigheden eller, for Jernbanefunktionærernes Vedkommende, gennem de overordnede Banemyndigheder. Ansøgningen maa være ledsaget af Fødselsattest (til Oplysning om vedkommendes Alder, jfr. Ind. Min. Skriv. 29. November 1897, og om, at han har dansk Indfødsret).

Beskikkelse meddeles ikke til Handlende (Ind. Min. Skriv. 25. Oktober 1892, 3. September 1897, 28. August 1901, 15. April 1908) eller Personer, der drive Gæstgiverinæring (Skriv. 28. Juni 1893). Kvinder kunne beskikkes, jfr. f. Eks. Resolution af 5. Juli 1899 (Ekspeditrice ved Jernbanestation). Egenskaber.

Beskikkelsen udfærdiges uden Betaling og, forsaavidt den angaar en Jernbanestation, som gældende for den Tid, vedkommende maatte fungere som Forstander ved Stationen. Udnævnelsen bekendtgøres i Statstidende.

Forinden Bestillingen tiltrædes, underskriver vedkommende en ham forelagt Edsformular. For Tiden benyttes den almindelige, for Embedsmænd og Bestillingsmænd fælles Formular, hvorefter den beskikkede sværger at være Kongen tro og lydige, holde Rigets Grundlov og med Troskab og Nidkærlighed opfylde de Pligter, som ifølge hans Stilling og den ham meddelte Beskikkelse paaligge ham. Ed.

Omraade.

I Overensstemmelse med den nævnte kgl. Resolution af 1874 har Indenrigsministeriet i Skrivelse af 23. Marts 1885 afslaaet et Andragende om Beskikkelse som Vejer og Maaler ved en Jernbanestation, idet denne laa tæt ved en Købstad, i hvilken en saadan Bestillingsmand var ansat. I et foreliggende Tilfælde resolverede Ministeriet, at en Stationsforstander „efter hvad der var oplyst om de lokale Forhold, særlig om den mellem Jernbanestationen og Ladepladsens Havn bestaaende Forbindelse“, maatte anses berettiget til i Henhold til den ham meddelte Beskikkelse som Vejer og Maaler ved Stationen tillige at udføre de herhen hørende Forretninger ved Havnen (Skriv. 2. December 1884).

Medhjælpere.

Politimesteren kan, om fornødent, tilforordne Vejeren og Maaleren en eller flere Medhjælpere til i hans Forfald og under hans Ansvar at udføre hans Forretninger (Ind. Min. Skriv. 24. Marts 1888, 15. November 1897, 27. November 1899, 5. Februar 1901, 11. Juli 1904).

Protokol.

Den Protokol, som Vejeren og Maaleren har at anskaffe til Brug ved sine Forretninger, bliver, efter paa sædvanlig Maade at være pagineret, gennemdraget og forseglet, at forsyne med Politimesterens Autorisation. Der er ikke foreskrevet noget bestemt Skema for dens Indretning (Ind. Min. Skriv. 17. September 1897).

I de Skrivelser, hvormed Indenrigsministeriet fremsender de udfærdigede Beskikkelser som Vejer og Maaler, paalægges det vedkommende „i sin Bestilling i det hele at rette sig efter de Bestemmelser, som ere foreskrevne for de i Købstæderne ansatte Vejere og Maalere“. En Forespørgsel fra en Vejer og Maaler angaaende den nærmere Forstaaelse heraf blev i Ministeriets Skrivelse af 17. September 1897 besvaret derhen, at man navnlig maatte henvise til Bestemmelserne i Anordning om Maalere og Vejere m. m. af 5. Maj 1683 og i Forordning om Vægt og Maal af 10. Januar 1698, samt at han iøvrigt i forefaldende Tilfælde maatte henvende sig til Politimesteren; jfr. ogsaa Ind. Min. Skriv. 17. Januar 1885, i hvilken det meddeltes vedkommende Vejer og Maaler, at Ministeriet — bortset fra de københavnske Takstbestemmelser — ikke saa sig i Stand til at sende ham Aftryk af de for Vejere og Maalere iøvrigt gældende Bestemmelser, der indeholdes i Lovsamlinger m. v. Nu maa tillige henvises til Bestemmelserne i Reglementet for Købstæderne af 6. Marts 1900, jfr. ovenfor Side 17.

Takst.

I de ovennævnte Skrivelser, hvormed de kgl. Beskikkelsesbreve sendes, hedder det endvidere, at den paagældende, „indtil anderledes maatte blive bestemt, er undergivet den for København gældende Takst for offentlig Vejning og Maaling, jfr. Indenrigsministeriets Bekendtgørelse Nr. 145 af 12. November 1874 og Nr. 73 af 1. Maj 1897“, o: den kjø-

benhavnske Takst, som i Mangel af særlig Takst er gældende for Købstæderne, jfr. ovenfor Side 15. Af disse Bekendtgørelser bliver der tilstillet den beskikkede Særtryk (Ind. Min. Skr. 18. Januar 1907). — For Samsø er dog fastsat en særlig Takst (Ind. Min. Skr. 15. Juni 1891).

I Anledning af en Indstilling fra en Politimester om, at den for en Købstad fastsatte særlige Takst ogsaa maatte blive Rettesnor for for Vejeren og Maaleren ved en i Nærheden af Købstaden liggende Jernbanestation, udtalte Ministeriet i Skrivelse af 16. December 1884, at de ved samtlige øvrige Jernbanestationer paa Landet ansatte Vejere og Maalere ere undergivne den kjøbenhavnske Takst, og at Ministeriet havde fundet Betænelighed ved i saa Henseende at gøre Undtagelse for nævnte Jernbanestations Vedkommende.

I en Indenrigsministeriets foreliggende Sag var det oplyst, at den kgl. Vejer ved en Jernbanestation af Opkøberen for et Svineslagteri i Silkeborg modtog en Betaling af 25 Øre for hvert Svin, der blev vejet paa Stationen til Slagteriet; efter Vejerens Forklaring blev det nævnte Beløb ydet ham som Vederlag for at besørge Pengene for Svinene udbetalte til Leverandørerne. Da der af et Svineslagteri i Aarhus klagedes over denne Ordning, udtalte Ministeriet, at det maatte anses uforeneligt med den paagældendes Stilling som kgl. Vejer og Maaler, at han stod i det angivne, lønnede Forretningsforhold til det ene af de omhandlede, konkurrerende Svineslagterier, for hvilke han i sin Bestillings Medfør foretog offentlig Vejning (Skriv. 23. Maj 1903).

Forhold til
Rekvirenten.

Ved den nysnævnte Sag findes en af Justermesteren i Kjøbenhavn afgiven Erklæring af 5. Maj 1903, i hvilken det er udtalt, at det i Reglen maa anses uheldigt, at der benyttes løse Sten til Afbalancering af Vægte.

Redskaber.

Da der klagedes over, at nogle ved Maaling af Kul benyttede Tøndemaal ikke vare nøjagtige, blev det af Ministeriet paalagt Vejeren og Maaleren at indsende dem til Omjustering ved Kjøbenhavns Justerkammer (Skriv. 21. Oktober 1889).

Konstitution som Vejer og Maaler paa Landet meddeles af Indenrigsministeriet; jfr. Skriv. af 8. Oktober 1901 (Toldassistent konstitueret for den Tid, han fungerede som kst. Toldoppebørselskontrollør), Skriv. 19. Maj og 11. August 1906 (Jernbaneassistent konstitueret, saa længe han var kst. Stationsforstander) samt Skriv. 11. December 1906, 18. Januar og 12. Juni 1907 (konstitueret en Baneformand ved en Holdeplads, „dog ikke ud over den Tid, da han er bosat ved den nævnte Holdeplads, og hans Hustru fungerer som Bestyrer ved samme“). Den, der konstitueres som Vejer og Maaler, behøver ikke at aflægge Ed.

Konstitution.

IV. Tilsynet.

Kjøbenhavn. Forstanderne for den offentlige Vejning og Maaling i Kjøbenhavn, saavel i som udenfor Frihavnen, samt Favnsætterne staa under Magistratens og Justermesterens Tilsyn.

Alle Vægte i Kjøbenhavn, paa hvilke der vejes med offentlig Troværdighed, maa være godkendte af Justermesteren, inden de tages i Brug. De skulle efterses hvert Aar af en Vægtfabrikant og derefter, forinden de igen benyttes, prøves af Justermesteren; desuden blive de eftersete til ubestemte Tider i Aarets Løb. — Til den offentlige Maaling maa kun anvendes Tønder, der ere indbrændte med Justerkammerets Mærker. Tønderne skulle hvert Aar inden Udgangen af det første Fjerdingaar, og saa ofte, som det ellers maatte findes fornødent, henbringes til Justerkammeret, for der at blive prøvede og omjusterede. Saafremt der under Maalingen maatte blive klaget over, at nogen Tønde ikke holder sit rigtige Maal, skal Forstanderen straks sætte en saadan Tønde ud af Brug og maa ikke igen afbenytte den, forinden den er bleven undersøgt af Justermesteren.

**Udenfor
Kjøbenhavn**

Udenfor Kjøbenhavn er Tilsynet overladt i Købstæderne til vedkommende Magistrat (Borgmesteren) og paa Landet til Politimesteren; disse Myndigheder ere saaledes Vejerens og Maalerens „nærmeste foresatte“ (Ind. Min. Skriv. 15. August 1900, 30. November 1901 og 28. Oktober 1907).

I Reglementet for Købstæderne af 6. Marts 1900 § 4 er det foreskrevet, at de Lodder og Maal, som Vejeren og Maaleren bruger, skulle være justerede; det samme gælder de af ham benyttede let transportable Vægte, naar Magistraten forlanger det. De nævnte Redskaber er han pligtig at indsende til Justerkammeret i Kjøbenhavn til eventuel Reparation og Omjustering, saa snart de have forandret sig væsentligt ved Slid eller Overlast, samt naar Magistraten efter Undersøgelser, som den skal foretage hvert Aar til ubestemt Tid, maatte anse det for nødvendigt eller ønskeligt. Han maa fremdeles rette sig efter de Forskrifter, som Magistraten giver med Hensyn til Behandling og Eftersyn af Redskaberne. — Udenfor Købstæderne maa formentlig tilsvarende Regler komme til Anvendelse, saaledes at Eftersynet foretages af Politimesteren, jfr. den ovenfor Side 22 omtalte Klausul i Beskikkelsesbrevene for Vejerne og Maalerne paa Landet, ifølge hvilken disse i det hele maa rette sig efter de Bestemmelser, som ere foreskrevne for de i Købstæderne ansatte Vejere og Maalere.

Tilsynet med den offentlige Vejning og Maaling maa for Kjøbenhavns Vedkommende i det hele anses tilfredsstillende. — Den bestaaende Ordning af Tilsynet udenfor Kjøbenhavn er derimod ikke fyldestgørende, idet det siger sig selv, at Borgmestrene og Politimestrene ikke kunne forudsættes at være i Besiddelse af den særlige Sagkundskab, der maatte kræves for at gennemføre et aldeles betryggende Tilsyn; og der har fra forskellige Sider, bl. a. af Foreningen af jyske Landboforeninger, det kgl. Landhusholdningsselskab og Svineslagterierne, været rettet Henvendelse til Indenrigsministeriet om Indførelse af en mere effektiv Kontrol, navnlig med Hensyn til Vejningen. Ministeriet har i den Anledning ført Forhandlinger med Kjøbenhavns Magistrat og Justermesteren angaaende en Omordning af disse Forhold; og for at tilvejebringe et yderligere Grundlag for Sagens Gennemførelse, har Ministeriet i 1905 ladet Vejningsforholdene ved en Del Vejestationer her i Landet undersøge med Bistand af Maskiningeniør, cand. polyt. E. Thaulow, der om Udfaldet af sine Undersøgelser har afgivet en Beretning.

April 1908.

